

Nuorten aikuisten perheellistymiseen liittyvät huolenaiheet

Allin päivän seminaari “Miten rakentuu perheille turvallisempi yhteiskunta?”, Tiedekulma
31.1.2025

Anna-Maija Castrén

Taustaa

- NETREP (Koneen Säätiö 2023-2026) Läheisyys, kumppanuus ja perheellistyminen Suomessa, Portugalissa ja Skotlannissa
 - Laadullinen ja monimenetelmällinen tutkimus, jossa selvitetään, millaisia merkityksellisiä läheissuhteita nuorilla aikuisilla on ja millaisia ajatuksia ja suunnitelmia heillä on perheellistymiseen ja läheissuhteisiin liittyen.
 - Itä-Suomen yliopisto, University of Edinburgh ja University of Lisbon
- Laskeva hedelmällisyys kaikkialla Euroopassa
 - Kokonaishedelmällisyys vuonna 2024 oli Suomessa 1,25, vuonna 2023 Skotlannissa 1,3 ja Portugalissa 1,44.
- Valtiovallan huoli kansantalouden kantokyvystä, kestävyysvaje jne.
 - Esim. Rotkirch (2024) 20 ehdotusta lapsitoiveiden tukemiseksi:
Selvitys syntyvyyden laskusta Suomessa. Valtioneuvoston julkaisuja 2024: 46.

NETREP
RESEARCH
NETWORK

Nuorten aikuisten huoli tulevaisuudesta

- Esim. EVAn Arvo- ja asennetutkimus (2023), Sitran tulevaisuusbarometri 2023:
 - Nuorten ikäryhmien optimismi oman tulevaisuutensa suhteen on selvästi vähentynyt.
 - 18–25-vuotiaiden luottamus Suomen ja maailman tulevaan kehitykseen on heikentynyt merkittävästi.
- Huoli ekologisesta kestävydestä, ilmastoahdistus, pandemian aiheuttama kuormitus opiskelijoilla, mielenterveyden haasteet jne.

NETREP: Nuoret ja nuorehkot aikuiset kolmessa maassa (N=75)

- Suomessa 25 osallistujaa (11 naista) (Portugalissa 24, Skotlannissa 26).
- Parisuhteessa (seurustelusuhde, av(i)oliitto tms.) mutta ei omia biologisia tai adoptiolapsia.
- Ikäjakama 25-40-vuotta, keskimäärin 31-vuotiaita.
- Pääkaupunkiseudulta
- Sukupuolinen identifioituminen ja seksuaalinen suuntautuminen vaihtelee, samoin parisuhteen luonne (mono, poly, avoin).
- Neljä osallistujaa maahanmuuttotaustaisia tai rodullistettuja.
- Alempi, keskitason tai ylempi koulutus, työtilanne vaihtelee.

Perheellistyminen?

- Perheellistyminen ymmärretään monipuolisesti eikä sen ajatella tarkoittavan vain lapsiperhettä. Käsitys perheestä on hyvin monimuotoinen.
- Mikä lasten hankkimisessa mietityttää?
 - Vanhemmuus
 - Lasten maailma (koulu, some)
 - Palvelujen leikkaukset
 - Oma jaksaminen
 - Maailman tila

Henkilökohtaisuus ja kokemusten merkitys

- Omien lapsuuskokemusten merkitys (lapsuus ennen ja nyt, oma perhehistoria ja perhesuhteet jne.)
- Kokemukset kohtaamisista terveydenhuoltojärjestelmän kanssa (onko saanut apua vai ei).
- Huoli siitä, riittävätkö omat kyvyt ja voimavarat suojaamaan lasta erilaisilta uhkilta. → Vastuullinen suhtautuminen vanhemmuuteen, mutta myös erittäin raskas.
- **Entä globaalit kriisit ja ilmastonmuutos?**
 - Merkittävä osa haastateltujen näkymää tulevaisuudesta, mutta ei kuitenkaan välitön syy olla suunnittelematta lasten hankkimista.
Luottamusta yksilöllisiin ja kollektiivisiin ponnisteluihin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Lopuksi

- Miksi perheellistymisiässä olevien aikuisten tulevaisuutta koskevat ajatukset, visiot, toiveet, huolet ja suunnitelmat ovat tärkeitä?
- NETREP-hankkeesta lisää, esim.
 - Itä-Suomen yliopiston Yhteiskuntatieteiden laitoksen podcast SocioCast: Perheellistymisen ja läheissuhteiden tulevaisuus (2024)

Kiitos!

anna-maija.castren@uef.fi

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

uef.fi